

Problematika obalečů v souvislosti s pěstováním ovocných plodin

Oldřich PULTAR

Hradec Králové 15.-16.3.2022

pupenová obaleč

- *přezimují housenky (L1-L3)
- *na jaře poškozují pupeny
- *1. generace poškozují listy a slupku plodů
- *zpravidla semivoltinní (1 neúplná generace/rok)
- *u druhů pravidelně se vyskytujících v sadech jsou komerčně dostupné feromony

Obaleč jabloňový (*Hedya nubiferana*)

polyfágní, nejčastěji na jádrovinných
hojně v neošetřovaných porostech, během aplikací chlorpirifos-
methyly na mšice před květem téměř vymizel v komerčních
sadech
opět stoupá populační hustota
škodí hlavně na pupenech a květech, škody na plodech malé

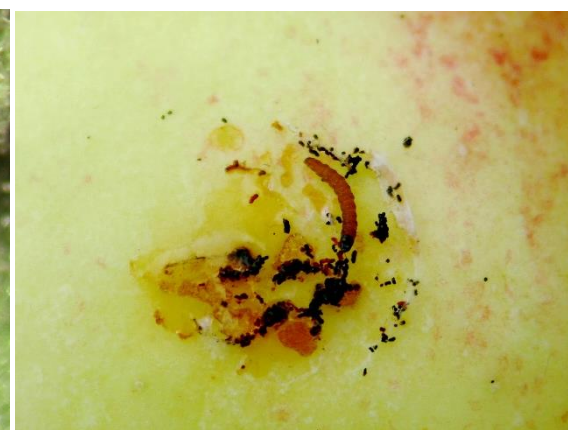
obaleč střemchový (*Hedya pruniana*)

dospělci, housenky i bionomie podobné obaleči jabloňovému
škodí na peckovinách, hlavně švestkách
ožírá vzrostné vrcholy letorostů, což vede k metlovitosti větví

housenky 7 instarů, přezimují L3, L4 – L7 žerou pupeny a později ohlodávají plůdky zabalené do chuchvalce listů s poškozením srovnatelným na jádrovínách se slupkovými obaleči, píďalkami a jarnicemi;
koncem léta L1-L3 poškozují slupku pod připředeným listem

V sadech se vyskytuje celý komplex obalečů, kteří poškozují na jaře pupeny a květy. Někteří se v sadech vyskytují pravidelně, ale v poměrně malé populační hustotě. Často se k nim přidávají polyfágní druhy, žijící na jiných listnácích v okolí sadů. Škody způsobují, pokud se sejde více druhů.

Příkladem může být **obaleč stříbropásý** (*Ptycholoma lecheana*). V Chelčicích se občas vyskytne i ve větším množství, především na třešních.

obaleč šedý (*Cnephasia longana*)

obaleč obilní (*Cnephasia pumicana*)

obaleč bylinný (*Cnephasia incertana*)

obaleč polní (*Cnephasia asseclana*)

Motýli se v červenci vyskytují v sadech ve velkém množství. Housenky se živí hlavně různými bylinami. Na ovoci občas vyžírají pupeny a květy. Normálně přezimují housenky 1. instaru na stromech a keřích, kam kladou samičky vajíčka. Na jaře L1 opouštějí hibernakula a zpravidla větrem jsou sfoukány na pavučině na přízemní bylinné porosty. Jen malá část jich zůstane na stromech, kde ožírají pupeny. První občas škodí na jádrovínách a všichni na jahodách, malinách a rybízu.

Obaleč lískový (*Pandemis corylana*)

je polyfágní druh, na jádrovínách poškozují vyrašené pupeny, roluje a ožírá listy, ale na lísce může být škůdcem karpofágním.

Obaleč růžový (*Archips rosanus*)

Polyfágní druh s jednou generací, přezimují vajíčka, roluje nebo spřádá a ožírá listy. Nejhojněji na červeném rybízu, kde okusuje i stopky bobulí

slupkoví obaleči

- *zpravidla bivoltinní (2,5 generace/rok)
- * přezimují housenky – na jaře poškozují pupeny, listy, květy a poslední instary i slupku plůdků
- *1. generace poškozuje listy na plodonoších a letorostech, poslední instary na plodonoších i slupku plůdků
- *2. generace poškozuje významně slupku plodů
- *housenky 3. generace před zalézáním do hibernákulí připřádají listy k plodům a poškozují slupku zpravidla skupinou mělkých požírků
- * u druhů pravidelně se vyskytujících v sadech jsou komerčně dostupné feromony

Obaleč zahradní (*Archips podanus*)

bivoltinní, přezimují housenky, na jaře žerou pupeny. housenky 1. generace ožírají slupku plodů pod připředenými listy, housenky 2. generace poškozují slupku drobným požírkem pod připředeným listem, často ukousnutým a suchým.

Sklizené jablko může být poškozeno housenkami dvou generací

Obaleč zimolezový (*Adoxophyes orana*)

Obaleč zimolezový (*Adoxophyes orana*)

Obaleč ovocný (*Pandemis heparana*)

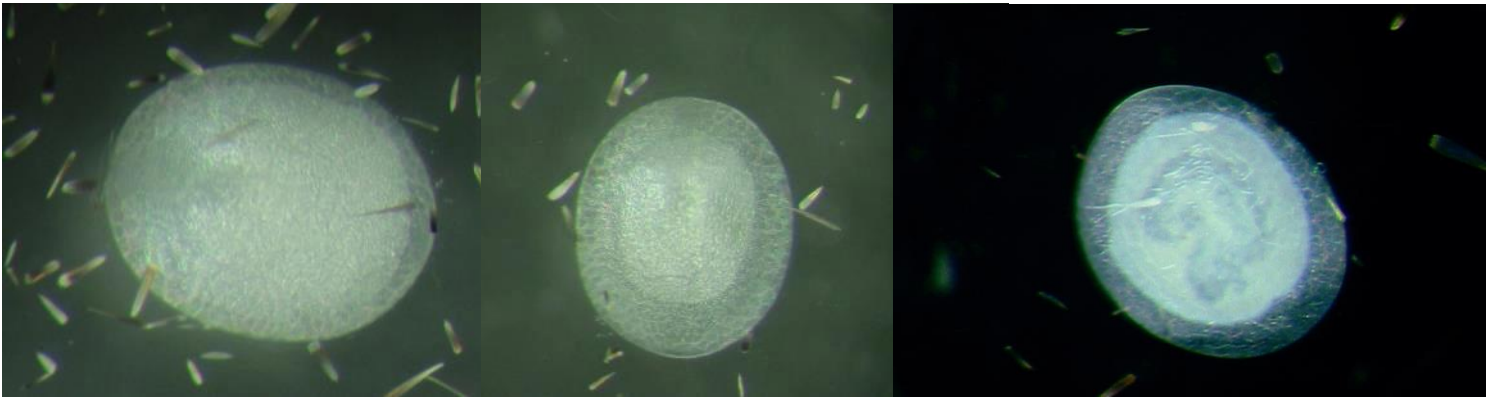

karpofágní obaleči:
koroví obaleči

Obaleč jablečný (*Cydia pomonella*)

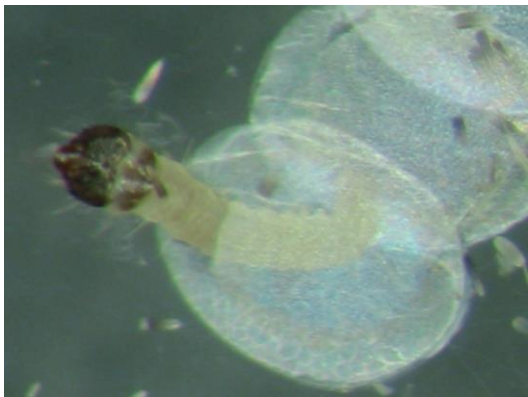

ovicidní přípravky

ovi-larvicidní a larvicidní přípravky

k eklosi – líhnutí hoisenek dochází většinou
za svítání
nejzazší termín pro aplikaci larvicidů

červený prstenec není fenofází vajíčka!
objevuje se v důsledku vývoje při
nízkých teplotách, zahrnuje více
fenofází (nekonstantně)

objevuje se v důsledku vývoje při ní-
zkých teplotách, zahrnuje více fenofází
(nekonstantně)

Není vhodným ukazatelem pro ošetře-
ní – trvá dlouho, i déle než reziduální
účinnost pesticidů

Obaleč slivoňový (*Grapholita lobarzewskii*)

původní hostitelská rostlina hloh, v 80. letech se stal škůdcem jableň

Obaleč trnkový (*Grapholita janthinana*)

původní hostitelská rostlina trnka, v 80.-90. letech se stal škůdcem jableň

Obaleč malvicový (*Pammene rhediella*)

Malý druh s denní aktivitou, imaga létají jako jedni z prvních obalečů, od rozkvetu hlohů. Housenky primárně žijí na hlozích, kde spřádají a okusují květy a plůdky. Škodí na jabloních a hrušních požerky na plůdcích. Chodba je krátká, poblíž stopky a zpravidla obklopená mělkými jamkovitými požerky.

Obaleč švestkový (*Cydia funebrana*)

Obaleč rybízový (*Pandemis cerasana*)

není nejhojnější na rybízu, ale na třešních a višních, kde nejprve poškozují květy, později povrchově zelené plody a na zrajících poslední instar škodí jako karpofágní škůdce.

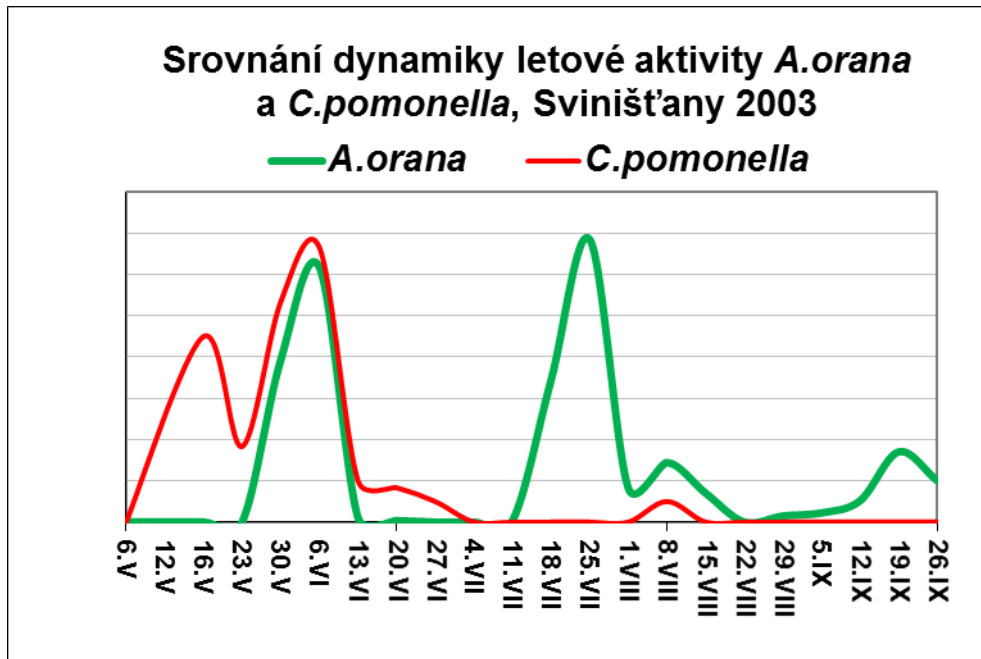
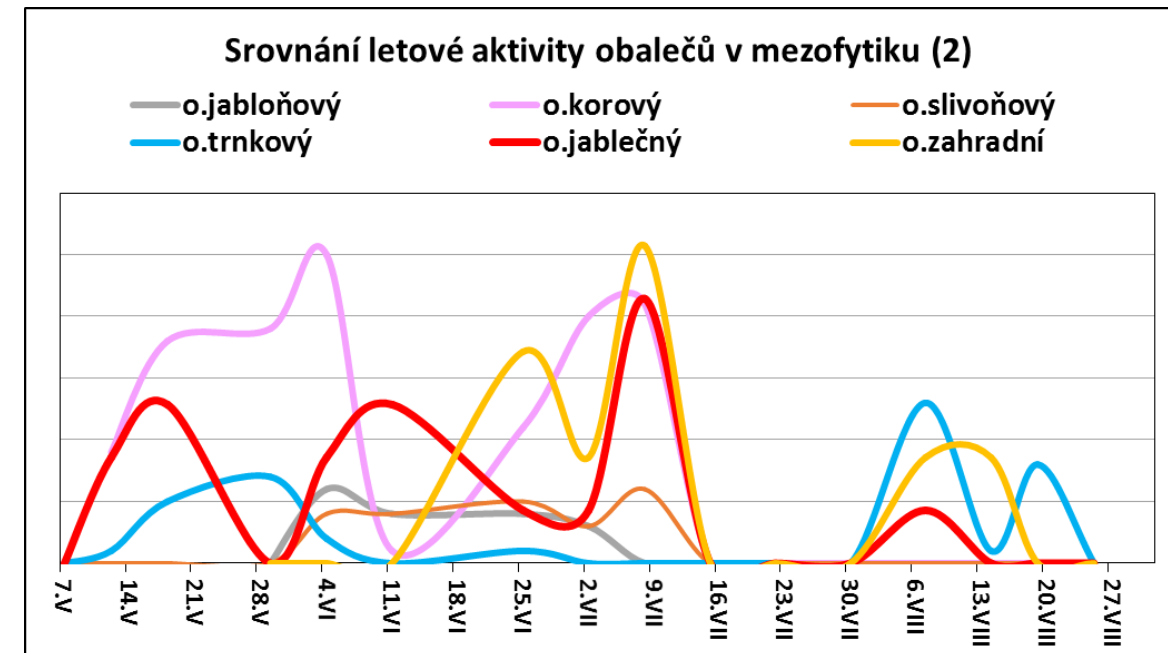
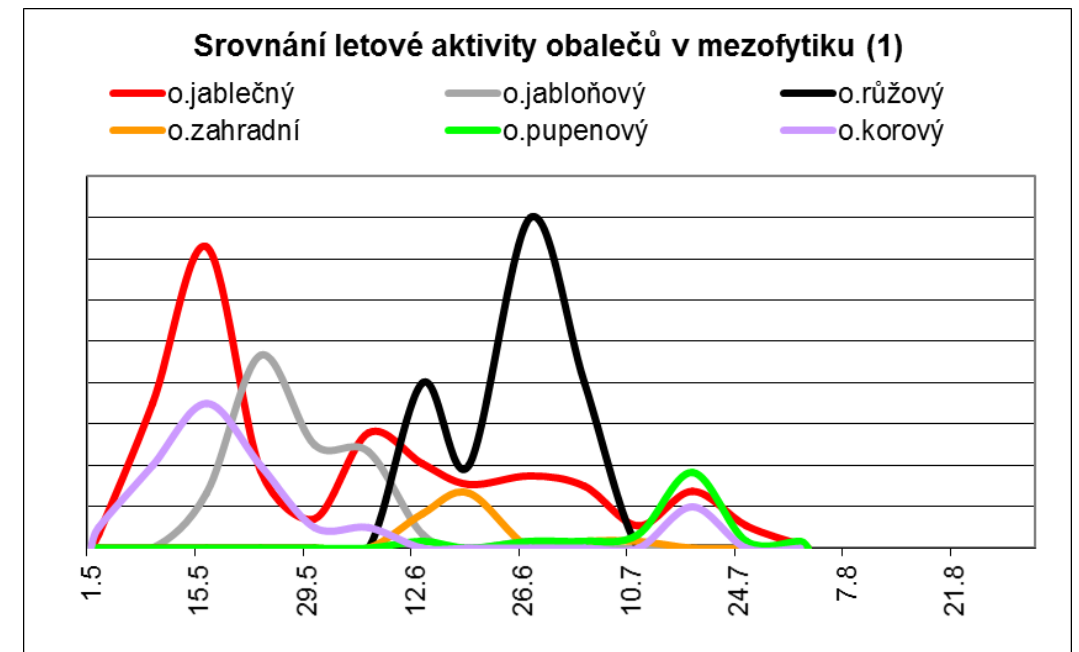
Obaleč východní (*Cydia molesta*)

Obaleč korový (*Enarmonia formosana*)

Feromonové lapáky jsou významnou pomůckou, která nám umožňuje „zabít dvě i více much jednou ranou“

týden	datum	T2m	SET _{8,0(d)}	SET _{9,0(d)}	SET _{10,0(d)}
20	16.V	11,8			
20	17.V	13,3		Cydia funebrana-BIOFIX I	
20	18.V	15,3	Pandemis heparana-BIOFIX I Lepidosaphes ulmi- rozlézáni N1	Cydia funebrana-BIOFIX I	
20	19.V	18,0	Pandemis heparana-BIOFIX I Lepidosaphes ulmi- rozlézáni N1		
20	20.V	14,5	Pandemis heparana-BIOFIX I Lepidosaphes ulmi- rozlézáni N1		
21	21.V	14,5			
21	22.V	14,6			
21	23.V	14,6			Cydia funebrana-výlet motýlů PZ generace
21	24.V	11,7			Cydia funebrana-výlet motýlů PZ generace
21	25.V	11,0			Cydia funebrana-výlet motýlů PZ generace
21	26.V	11,1			Cydia funebrana-výlet motýlů PZ generace
21	27.V	13,0	Adoxophyes orana-BIOFIX I		Cydia funebrana-výlet motýlů PZ generace
22	28.V	10,8	Adoxophyes orana-BIOFIX I		Cydia funebrana-výlet motýlů PZ generace
22	29.V	12,1	Adoxophyes orana-BIOFIX I		Cydia funebrana-výlet motýlů PZ generace
22	30.V	11,0	Adoxophyes orana-BIOFIX I		Cydia funebrana-výlet motýlů PZ generace
22	31.V	8,8	Adoxophyes orana-BIOFIX I		Cydia funebrana-výlet motýlů PZ generace
22	1.VI	15,4			
22	2.VI	15,5			
22	3.VI	16,6			
23	4.VI	15,2			Cydia funebrana- vrchol letu PZ generace
23	5.VI	13,7			Cydia funebrana- vrchol letu PZ generace
23	6.VI	15,4		Cydia funebrana-(?) začátek eklose	Cydia funebrana- vrchol letu PZ generace
23	7.VI	14,4		Cydia funebrana-(?) začátek eklose	Spilonota ocellana-BIOFIX I Archips podanus - BIOFIX I
23	8.VI	12,6	Hedya nubiferana-BIOFIX I	Cydia funebrana-(?) začátek eklose	Spilonota ocellana-BIOFIX I Archips podanus - BIOFIX I
23	9.VI	12,8	Hedya nubiferana-BIOFIX I		Spilonota ocellana-BIOFIX I Archips podanus - BIOFIX I
23	10.VI	12,5	Hedya nubiferana-BIOFIX I		Spilonota ocellana-BIOFIX I Archips podanus - BIOFIX I
24	11.VI	16,0	Hedya nubiferana-BIOFIX I		Adoxophyes orana-BIOFIX I
	12.VI	18,7		Cydia funebrana-začátek kladení vajíček I.G	Adoxophyes orana-BIOFIX I
	13.VI	21,5	Adoxophyes orana-vrchol letu PZ G.	Cydia funebrana-začátek kladení vajíček I.G	
	14.VI	17,0			
	15.VI	17,2			Hedya nubiferana-maximum letu motýlů PZG
	16.VI	17,9			Hedya nubiferana-maximum letu motýlů PZG
	17.VI	17,9			
	18.VI	15,9		Cydia funebrana-začátek eklose vajíček I. G	
	19.VI	16,5		Cydia funebrana-začátek eklose vajíček I. G	
	20.VI	14,7	Pandemis heparana-vrchol letu PZ G.	Cydia funebrana-začátek eklose vajíček I. G	
	21.VI	16,5	Pandemis heparana-vrchol letu PZ G.		

Obaleč švestkový - kladení a líhnutí vajíček - Chelčice

■ kladení
 ● líhnutí1
 ● líhnutí2
 ● Líhnutí 3
 ● Líhnutí 4
 ● LÍHNUTÍ 5(II.G.)
 — letová aktivita samců
 — nálety

